

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Powiat Biłgorajski
www.bilgorajski.pl

Mediacje

- sztuka rozwiązywania sporów

Informator opracowany na zlecenie Stowarzyszenia Bezpieczny Powiat Biłgorajski
w ramach realizacji zadania publicznego:

Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Biłgoraju w 2019 r.

Dofinansowanie na realizację zadania zostało przekazane przez Powiat Biłgorajski.

Czym są mediacje?

Mediacje to dobrowolny i poufny proces, w którym fachowo przygotowana, niezależna i bezstronna osoba (mediator), za zgodą stron, pomaga im poradzić sobie z konfliktem i wypracować satysfakcjonujące obie strony porozumienie (ugodę). **Mediacja umożliwia skuteczne zakończenie sporu toczącego się przed sądem, a także zanim trafi pod rozstrzygnięcie sądu.**

Jakie sprawy nadają się do mediacji?

Mediacje można przeprowadzić i zakończyć skuteczną ugodą we wszystkich sprawach, w których prawo na to pozwala. Do tej kategorii zalicza się większość spornych spraw trafiających do sądów, w tym:

- ✓ **rodzinnych** (np. sprawy o alimenty, kontakty z dziećmi),
- ✓ **cywilnych** (np. o zapłatę, dział spadku, podział majątku wspólnego),
- ✓ **gospodarczych** (spory między przedsiębiorcami),
- ✓ **karnych** (np. co do obowiązku naprawienia szkody przez sprawcę),
- ✓ **pracowniczych** (np. spory o zapłatę ze stosunku pracy, przywrócenie do pracy).

Niektóre sprawy sąd musi rozstrzygnąć wyrokiem (np. rozwód), niemniej mediacja w tego rodzaju sprawach również jest dopuszczalna i umożliwia wypracowanie wspólnego stanowiska, co przyczynia się do znacznego przyspieszenia sprawy.

Główne zalety mediacji to:

Skuteczność

Ugoda zawarta przed mediatorem podlega zatwierdzeniu przez sąd i jest tytułem wykonawczym, co umożliwia jej skuteczną egzekucję

Oszczędność

Mediacja jest w większości przypadków znacznie mniej kosztowna niż proces sądowy

Poufność

Mediator jest zobowiązany do zachowania tajemnicy mediacji, nie ujawnia nikomu informacji, które uzyskuje podczas prowadzenia mediacji, z wyjątkiem przestępstw wymienionych w art. 240 KK

Szybkość

Mediacja z reguły pozwala zakończyć spór szybciej niż postępowanie sądowe i trwa zwykle nie dłużej niż 3 miesiące. W praktyce większość mediacji kończy się po 1-3 spotkaniach.

Mniejszy stres

Mediacja odbywa się poza budynkiem sądu w obecności jedynie mediatora, stron i ewentualnie ich pełnomocników

Eliminacja ryzyka

Zawarcie ugody umożliwia zakończenie sporu, a co za tym idzie wykluczenie ryzyka związanego z poddaniem sprawy pod rozstrzygnięcie sądu

Akceptowalność

Strony same ustalają warunki ugody, a więc chętniej ją wykonują niż wyrok sądowy. Zawarcie ugody umożliwia także zachowanie lepszych relacji między stronami niż w przypadku rozstrzygnięcia przez sąd.

Kim jest mediator?

Mediator jest osobą, której zadaniem jest pomóc stronom osiągnąć porozumienie. Mediator jest **bezstronny** oraz zobowiązany jest do zachowania **tajemnicy mediacji**. W Polsce nie ma jednolitego systemu certyfikowania mediatorów, dlatego mediatorzy legitymują się różnym wykształceniem i kwalifikacjami. Ważnym zadaniem mediatora jest także **prawidłowe sformułowanie ugody**, tak aby była ona skutecznie wykonalna. Sąd nie zatwierdzi bowiem ugody jeśli jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności. Dlatego ważny jest wybór osoby, która posiada stosowne kompetencje.

Na listach mediatorów prowadzonych przez Prezesów Sądów Okręgowych są informacje o kwalifikacjach poszczególnych mediatorów.

Jak znaleźć mediatora?

Prezisi Sądów Okręgowych prowadzą listy mediatorów. Są dwa rodzaje list mediatorów:

- 1) listy **stałych mediatorów** (na które Prezes Sądu Okręgowego wpisuje mediatora decyzją, po spełnieniu przez kandydata wymaganych przepisami warunków),
- 2) listy **mediatorów przesłane przez organizacje pozarządowe i uczelnie**. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych oraz uczelnie mogą prowadzić listy mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne.

Informacje o stronach internetowych, na których zamieszczone są listy mediatorów znajdują się także na stronie: **mediacje.gov.pl**.

Jakie są koszty mediacji?

W przypadku mediacji pozasądowej, czyli takiej, w której wynagrodzenie mediatora oraz kwestię zwrotu wydatków związanych z prowadzeniem przez niego mediacji strony ustalają w umowie o mediację zawartej z mediatorem.

Koszty mediacji strony ponoszą, co do zasady w równych częściach, chyba że ustalą inaczej.

Koszty mediacji karnej i z nieletnim sprawcą czynu karalnego pokrywa w całości Skarb Państwa.

Strona postępowania mediacyjnego może złożyć na zasadach ogólnych wnioski o zwolnienie od kosztów mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd.

W przypadku mediacji sądowej (w ramach toczącego się postępowania przed sądem), koszty są określone w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym.

Zgodnie z tym rozporządzeniem:

- 1) w sprawach o prawa majątkowe wynagrodzenie mediatora wynosi 1% wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 150 złotych i nie więcej niż 2000 złotych za całość postępowania mediacyjnego,
- 2) w sprawach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić, oraz w sprawach o prawa niemajątkowe wynagrodzenie mediatora za prowadzenie postępowania mediacyjnego wynosi za pierwsze posiedzenie 150 złotych, a za każde kolejne - 100 złotych, łącznie nie więcej niż 450 złotych.

Dodatkowo mediatorowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu, korespondencji (do 30 zł) oraz wynajęcia pomieszczenia na posiedzenie mediacyjne (do 70 zł).

Zwrot opłat przez sąd

Strony sporu zawierając ugodę oszczędzają na kosztach sądowych. Im szybciej zawrze się ugodę, tym oszczędność będzie większa.

Sąd z urzędu zwraca stronie:

- 1) **100% uiszczonej opłaty** od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, **jeżeli postępowanie zakończyło się zawarciem ugody przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji;**
- 2) **75% uiszczonej opłaty** od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, **jeżeli w toku postępowania sądowego zawarto ugodę przed mediatorem po rozpoczęciu rozprawy;**
- 3) **50% uiszczonej opłaty** od pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, **jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem ugody sądowej po rozpoczęciu rozprawy;**
- 4) **100% uiszczonej opłaty** od pozwu o rozwód lub separację albo wniosku o separację w razie cofnięcia pozwu lub wniosku na skutek pojednania się stron w pierwszej instancji. W razie pojednania się stron przed zakończeniem postępowania apelacyjnego, zwraca się **50% uiszczonej opłaty od apelacji.**

Autor opracowania: **Przemysław Beżek**
radca prawny, mediator

Informator został opracowany w ramach zadania publicznego realizowanego przez **Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Biłgorajski** polegającego na prowadzeniu Punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Biłgoraju.

Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej przy ul. Sikorskiego 3 w Biłgoraju czynny jest od poniedziałku do piątku od 7.30 do 11.30

Dofinansowanie na realizację zadania zostało przekazane przez Powiat Biłgorajski.

Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Biłgorajski
ul. Dąbrowskiego 12, 23-400 Biłgoraj, KRS: 0000113776
tel.: 84 688 00 30, e-mail: biuro@sbpb.lbl.pl.